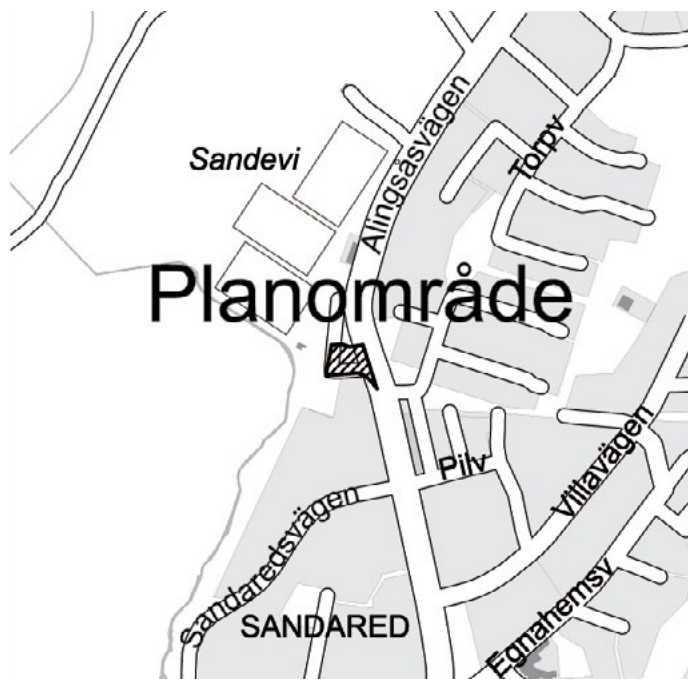

Plan- beskrivning

Detaljplan för Sandared, del av Sandared
1:89, Sandevi, bussvändslinga Skogshill övre

Laga kraft 1490K-P1331

Sammanfattning

Planens huvudsakliga innebörd är att möjliggöra utbyggnad av en trafiksäker bussvändslinga vid hållplatsen Skogshill övre samt omvandling av kvartersmark till allmän platsmark.

Åtgärden innebär att hållplatsen med sitt stora upptagningsområde och läge intill idrottsplatsen återigen kan trafikeras.

Innehåll

Planbeskrivning 4

1. Inledning	4
2. Gator och trafik	4
3. Teknisk försörjning	7
4. Mark	7
5. Vatten	8
6. Sociala perspektiv	8
7. Planbestämmelser	8
8. Övergripande beslut	8
9. Konsekvenser	9
10. Planens genomförande	9
11. Administrativa frågor	9
12. Viktiga perspektiv	10

Planbeskrivning

Detaljplan för Sandared, del av Sandared 1:89, Sandevi, bussvändslinga Skogshill övre, Borås Stad, upprättad 2022-09-05. Planen fick laga kraft 19 oktober 2022.

1. Inledning

Planens bakgrund

Under åren 2008–2018 trafikerades hållplatsen Skogshill övre i Sandared, Borås stad med linjetrafik. Av flertal anledningar, bland annat då längre bussar började trafikera sträckan hade dessa inte tillräckligt med plats att vända och andhållplatsen flyttades därför 500 meter söderut. Hållplatsen Skogshill övre har ett stort upptagningsområde och ligger intill idrottsplatsen som är en viktig målpunkt för barn och unga.

Intilliggande Alingsåsvägen (väg 1762) är en primär länsväg med Trafikverket som väghållare. Utöver själva vägen hör enligt Väglagen (1971:948) väganordningar som stadigvarande behövs för vägens bestånd, drift eller brukande till denna. Väganordning är även sådan till väg ansluten anläggning som behövs för allmän samfärdsel eller annars kan antagas få synnerlig betydelse för det allmänna. Väganordningar ska kommit till stånd genom väghållarens försorg eller övertagits av denne.

Västtrafik har lyft till Trafikverket behovet av en bussvändslinga för att långsiktigt tillgodose linjetrafiken som trafikerar hållplatsen.

Marken för den önskade vändslingan är idag detaljplanelagd som bussvändplats på kvartersmark. Trafikverket får enligt Väglagen (1971:948) och Plan- och bygglag (2010:900) endast utföra väganordningar på mark som är detaljplanelagd som allmän platsmark. För att säkerställa byggnation, fortsatt skötsel och ansvar för väganordningen krävs därmed ändring av gällande detaljplan.

Åtgärden genomförs för att linjetrafiken ska kunna trafikera hållplatsen och därmed bidra till ökad tillgänglighet till kollektivtrafiken i Sandared.

Trafikverket har därmed i samråd med Västtrafik och Borås stad kommit överens om föreliggande ändring av detaljplan.

Planens syfte

Planens syfte är att möjliggöra:

- » utbyggnad av en trafiksäker bussvändslinga som medger trafikering med längre bussar.
- » omvandling av kvartersmark till allmän platsmark.
- » kommunalt huvudmannaskap för vändslingan.

- » omvandling av en mindre del av kvartersmark bussvändslinga till idrottsplats och friluftsområde.

Planområde

Området ligger i Sandared intill idrottsområdet Sandevi, utmed Alingsåsvägen (väg 1762). Planområdets storlek är 1600 kvm. Större delen ägs av Borås stad. Delar av samfälligheten s:26 kommer att lösas in som allmän platsmark.

Gällande detaljplan

Gällande detaljplan för området från år 2008 anger kvartersmark för bussvändplan samt kvartersmark för idrott/friluftsområde (P1107).

Kommunala beslut

Kommunstyrelsen gav 2021-04-12 i beslut § 162 Samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att pröva möjligheten att ändra detaljplanen för del av Sandared 1:89. Samhällsbyggnadsnämnden gav 2021-04-22 i beslut § 117 Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att upprätta detaljplan. Delegationsbeslut om samråd har fattats 2022-03-14 i beslut § PL2022-794. Samhällsbyggnadsnämnden gav 2022-06-28 i beslut §206 Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att genomföra granskning. Granskningen pågick 11 juli – den 28 augusti 2022. Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2022-09-22 i beslut §275 att anta detaljplanen. Detaljplanen fick laga kraft 2022-10-19.

2. Gator och trafik

Gatunät

Planområdet ansluter till Alingsåsvägen som ingår i det statliga vägnätet (väg 1762) där Trafikverket är väghållare. År 2017 uppmättes årsdygnstrafiken (ÅDT) till 1300 fordon, varav 67 lastbilar.

I söder ansluter till Göteborgsvägen (länsväg 1757) med anslutning mot Borås. Norrut fortsätter den mot Sandhult och Alingsås via länsväg 180.

I gällande detaljplan är det aktuella området planlagt som kvartersmark. Vägrätt kan endast uppstå genom vägplan eller genom avtal på icke planlagd mark, alternativt mark som är allmän plats med kommunalt huvudmannaskap.

Det nuvarande planläggningen omöjliggör därmed för Trafikverket att få vägrätt och därmed att bygga bussvändslinga.

Naturmark vid entrén till Sandevi som tas i anspråk för bussvändslinga. Rosamarkerade pinnar visar var bussgatan planeras.

Naturområdet sett från Sandevi gränd

Illustration över planområdet med omnejd

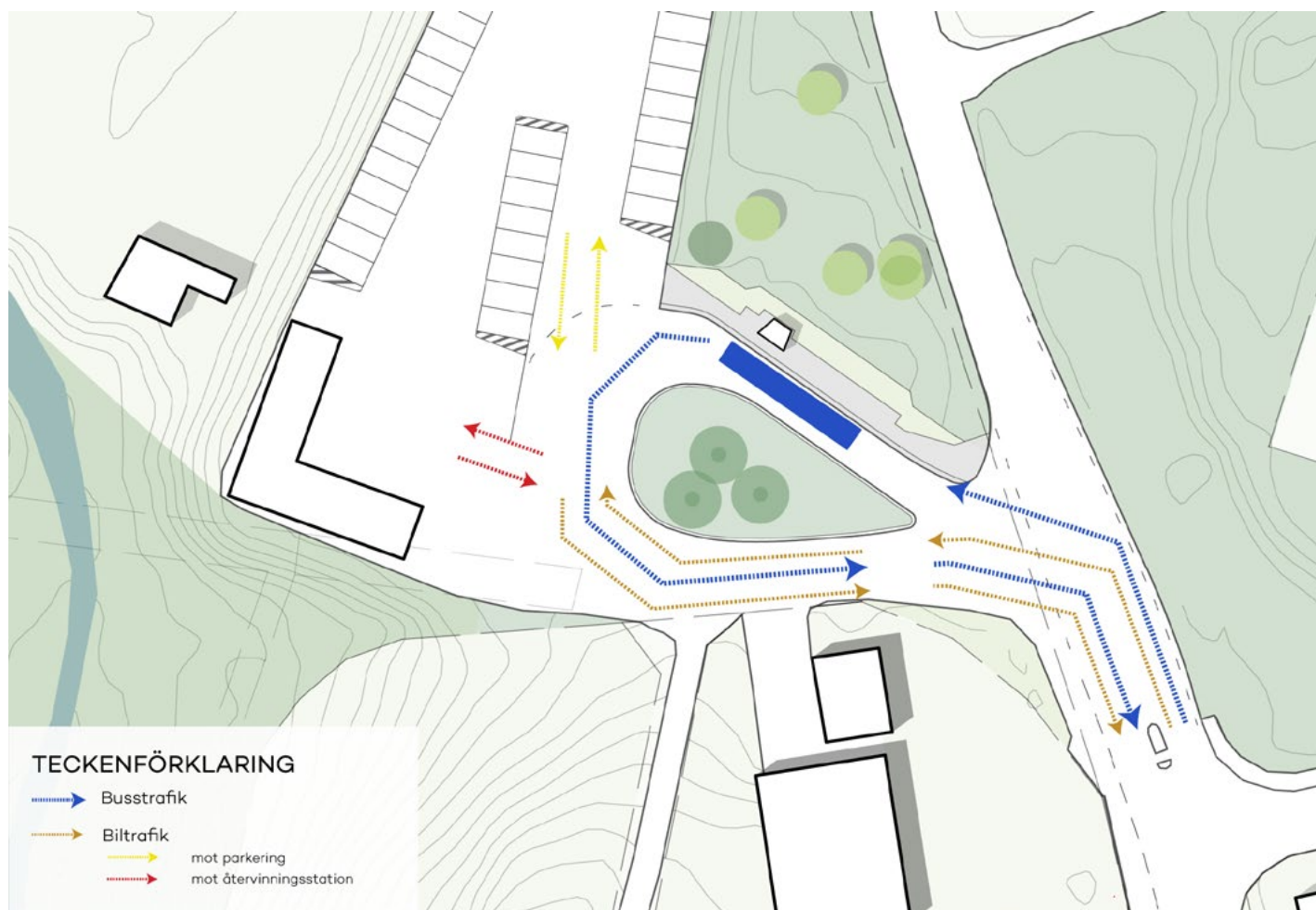

Bild över trafikflöden i området med omnejd

För att möjliggöra vändplanen planläggs därför denna del av planområdet som gata och vändplats som utgör allmän plats.

Gång- och cykeltrafik

Inom och intill planområdet rör sig många oskyddade trafikanter, särskilt minderåriga. Strax söder om planområdet, fram till infarten från Alingsåsvägen finns idag en gång- och cykelväg. Cirka 50 meter söder om infarten finns en gångpassage över vägen.

Det finns redan idag risk att oskyddade trafikanter rör sig inom områden som är avsedda för fordonstrafik. I sitt utformningsförslag har Trafikverket utrett trafiksäkerheten för samtliga trafikslag.

Cykelparkering saknas. Inom planlagd yta för vändplatsen finns plats för att anläggande av cykelparkeringsplatser.

Kollektivtrafik

Under åren 2008–2018 trafikerades hållplatsen Skogshill övre. Under den tiden har flertal problem uppmärksammats vad gäller bussarnas möjligheter till vändning; sommartid då många bilar stått parkerade på intilliggande grusade parkeringsytan samt vintertid då vinterväghållningen vid tillfällena varit bristfällig. Vidare under Västtrafiks etablering av ett nytt trafikavtal för linjen utökades linjens kapacitet med längre fordon. Av dessa anledningar flyttades ändhållplatsen flyttades 500 meter söderut.

Busslinje 151 har numera sin ändhållplats vid Sandaredskolan. Inte heller denna vändplats uppfyller kraven på trafiksäkerhet.

Föreliggande planändring genomförs för att linjetrafiken åter ska kunna trafikera hållplatsen Skogshill övre och därmed bidra till ökad trafiksäkerhet och tillgänglighet till kollektivtrafiken i Sandared.

Biltrafik och bilparkering

Inom planområdet finns en in/utfart mot Alingsåsvägen, Sandevi gränd som angör idrottsområdet, befintliga bostadsfastigheter Alingsåsvägen 41 och 45 samt obebyggd bostadsfastighet Sandared 1:346. Den föreslagna planändringen påverkar inte infarterna till bostadsfastigheterna och idrottsplatsen via Sandevi gränd. Dessa behåller sina befintliga in- och utfart mot den med bussen gemensamma ytan (vändslingan). En av lyktstolparna kommer att behöva flyttas. Den befintliga anslutningen till Alingsåsvägen kommer breddas.

Utbyggnad av vändplanen innebär att en mindre del av nuvarande parkeringsyta tillhörande idrottsplatsen tas i anspråk och blir köryta för bussar, bilar och återvinningsfordon. Parkeringsytan har idag inga markerade platser.

Antalet parkeringsplatser påverkas i mycket begränsad omfattning då den berörda ytan i första hand används för manövreringen vid återvinningsstationen idag. Efter utbyggnad av vändslingan kan nyttjandet av parkeringsytorna optimeras. Det bedöms fortsatt finnas plats för cirka 45–50 bilar. Parkeringsplatserna kan med fördel markeras ut för ett mer effektivt utnyttjande av ytan. Illustrationen ger förslag hur parkeringsplatserna kan märkas ut. Kommunen har för avsikt att markera ut parkeringsplatserna på asfaltytan efter att Trafikverket byggt klart vändslingan.

Riksintressen

Inga riksintressen berörs.

3. Teknisk försörjning

Dagvatten

Dagvattenledningar finns i Sandevi gränd men planområdet ingår inte i verksamhetsområde för dagvatten. Recipienten väster om planområdet är Mölnebäcken som mynnar i Viaredsjön.

Ytvattnet avleds till naturtor där det renas genom infiltrering. Trafikverket har för avsikt att låta dagvattnet från bussuppställningsplatsen avrinna mot naturytan mitt i slingan där det kan infiltrera och fördröjas. Dagvatten från trafikytan i västra delen avrinner som idag med befintlig marklutning över parkeringsytan mot väster. Dagvatten från nya dräneringsledningar och från dagvattenbrunn i vändslingans mitt leds i parallell dagvattenledning till ett eget utlopp bredvid kommunens befintliga dagvattenutlopp. Tillsynsbrunn sätts intill befintlig och utloppsledning läggs parallellt med den ut i diket.

Avfall

Det finns en återvinningsstation på parkeringsytan som tangerar planerad bussvändslinga. Planförslaget innebär att återvinningsstationen behöver flyttas något, den föreslås placeras i ett L utmed parkeringens sydvästra kant. Planläggningen kommer inte påverka tillgängligheten till anläggningen.

4. Mark

Natur och vegetation

Ytan norr om Sandevi gränd utgör en glest trädbevuxen naturmark med bland annat björk, ek och tall och ett fint markskikt med blåbärsris. Planförslaget innebär att södra kanten av naturmarken cirka 500 kvm, tas i anspråk för bussvändslingan. Här finns tre björkar som behöver tas bort. Eventuellt kan en av björkarna sparas mitt i slingan.

Mitt i vändslingan, där den stora entréskylten till Sandevi idrottsplats är belägen, kommer det att finnas en grönyta. Borås Stad och Trafikverket har en dialog om utformningen och avsikten är att ytan planteras med träd och låga buskar. Utformningen av grönytan regleras inte i detaljplanen.

Rekreation och friluftsliv

Planområdet utgör entré intill Sandevi idrotts- och friluftsområde.

En mindre del av planområdet som inte behövs för den nya trafiklösningen är idag planlagd som ”kvartersmark bussvändplats”. Det planläggs som friluftsområde/idrottsplats för att bevara naturmarken och träden samt säkerställa att ytan ingår i idrottsplatsens skötsel.

Geoteknik

Ytliga jordlager inom planområdet utgörs generellt av sandig morän med jorddjup 3–5 meter. Inga skredrisker föreligger inom planområdet.

5. Vatten

Översvämningsrisk

Planområdet påverkas inte av översvämningsrisker.

Skyfall

Idag utgörs marken inom planområdet hårdgjorda ytor och naturmark. Andelen hårdgjorda ytor kommer att öka i samband med detaljplanen.

Med nuvarande marknivåer finns det risk för mindre vattenansamling vid skyfall. Avledning av dagvatten kommer att ordnas från vändslingan. Det finns god kapacitet i dagvatten-systemet och det bedöms därmed inte finnas några problem med översvämning på grund av skyfall.

6. Sociala perspektiv

Tätorten Sandared har cirka 3500 invånare och är en av kommunens serviceorter. Det geografiska läget nära Göteborg är attraktivt för pendling, men även till närliggande arbetsplatser i Viared. Servicen är framför allt koncentrerad till centrum. Sandareds station har tågtrafik på kust- till kustbanan mellan Göteborg och Kalmar. Ett antal busslinjer går också mellan Sandared och Borås. Tågresandet är lågt jämfört med busstrafiken.

I omedelbar närhet till planområdet finns ett stort antal boende samt ett idrotts- och friluftsområde med flera välbesökta spår och leder.

Detaljplanen ökar tillgängligheten till en viktig målpunkt samt utökar kollektivtrafikens upptagningsområde till norra delen av Sandared. Trafikmiljön blir tydligare och därmed säkrare för oskyddade trafikanter.

Möjligheter boende för boende och framför allt barn och unga att ta kollektivtrafiken till skola och idrottsaktiviteter. Det bidrar till mer socialt rättvist transportsystem.

7. Planbestämmelser

Allmänna platser

Bestämmelsen ”GATA₁” Gata och vändplats säkerställer infarten till området och bussvändslingan.

Huvudmannaskap allmänna platser

Detaljplanen föreskriver att kommunen är huvudman för allmänna platser inom planområdet.

Det är dock Trafikverket som kommer att vara väghållare för ”GATA₁” Gata och vändplats och som därmed kommer att ansvara för anläggande och drift.

Kvartersmark

Bestämmelserna ”R₁” Idrottsplats och ”N₁” Friluftsområde ersätter bestämmelsen ”kvartersmark bussvändslinga” i gällande detaljplan (P1107). Markanvändningen syftar till att bevara naturmarken och träden samt säkerställa att ytan ingår i idrottsplatsens skötsel.

8. Övergripande beslut

Översiktlig planering

Översiktsplanen för Borås Stad (2018) visar hur Borås Stad ska utvecklas för att skapa en attraktiv och hållbar kommun. Föreliggande detaljplan stämmer väl med översiktsplanen.

Citat ur övergripande strategier nedan:

- » *Femkärnighet*. Borås växer i första hand i de fem kärnorna: staden Borås och de fyra serviceorterna Dalsjöfors, Fristad, Sandared och Viskafors. Serviceorterna stärks som lokala centra för omgivande orter och landsbygd, med bra utbud av bostäder, vardagsservice och kollektivtrafik.
- » *Bygg för mer buss, cykel och gång*. Stationer och större hållplatser utformas för enkla byten mellan färdmedel, till exempel med pendelparkeringar för cykel och bil. Gång- och cykelnätet utvecklas så att bostäder,

arbetsplatser och målpunkter binds samman och kan användas i det dagliga resandet för fler människor, så att vardagsmotion och hälsosamma livsmiljöer främjas.

Citat ur inriktning för de kommunala kärnorna (serviceorterna):

- » Pendelparkeringar eller bytespunkter mellan olika trafikslag bör utvecklas. De bör lokaliseras på ett sätt som underlättar för människor att utträta ärenden i samband med resor/byten.

9. Konsekvenser

Konsekvenser av planförslaget beskrivs under respektive rubrik. T.ex. under rubriker som gator och trafik, teknisk försörjning eller mark.

Behovsbedömning

En behovsbedömning avseende betydande miljöpåverkan har gjorts. Slutsatsen är att miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning (MKB) inte behövs då detaljplanen har mycket begränsad påverkan på sin omgivning.

Undersökningen av betydande miljöpåverkan har kommit fram till att det är viktigt att belysa följande frågor i detaljplanen:

- » Hantering av dagvatten
- » Hur grönytan i vändslingen utformas och planteras för att skapa en fin entré till Sandevi och för att kompensera för den naturmark som tas i anspråk.

10. Planens genomförande

Ansvarsfördelning

- » Kommunen ansvarar för inlösen av allmän plats.
- » Trafikverket ansvarar, med stöd av samverkansavtal, för utbyggnad av gata, vilken utgörs av allmän platsmark, inom planområdet, se rubrik 2 ”Gator och trafik”.
- » Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI) ansvarar för flytt av återvinningstationer inom planområdet

Avtal

Samverkansavtal finns upprättat mellan Trafikverket, Västtrafik och Kommunen. Det reglerar ansvar och kostnader för utbyggnad av allmän plats.

Vägrätsavtal ska tecknas mellan kommunen och Trafikverket avseende upplåtelse av allmän plats inom planområdet.

Borås Stad och Trafikverket har haft dialog om utformningen av grönytan i vändslingans mitt. Kommunen avser överta skötseln av planteringarna genom upprättande av ett skötselavtal. Avsikten är att ytan planteras med träd och låga buskar.

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsägare

Detaljplanen omfattar fastigheten Sandared 1:89, som ägs av kommunen och samfälligheten Sandared s:26, där delägar-kretsen inte är fullständigt utredd.

Ledningsrätt

Inom planområdet innehar Sandhult-Sandareds Elektriska Ek-För ledningsrätt för starkström (1583K-95/7.1).

Fastighetsbildning

De delar av samfälligheten Sandared s:26 som i detaljplanen kommer att utgöras av allmän plats avses föras till Sandared 1:89 genom fastighetsreglering.

Fastighetsrättsliga konsekvenser

Cirka 35 kvm av Sandared s:26 avses föras till den kommunala fastigheten Sandared 1:89.

Ekonomi

Trafikverket bekostar utbyggnad av bussvändslinga inom allmän plats och erhåller vägrätt med stöd av vägplan eller genom avtal med kommunen. Trafikverket står för framtida drift, underhåll och förnyelse av bussvändslingan inom allmän plats.

Kommunen tillhandahåller mark för allmän plats för bussvändslingan som avses upplåtas för vägrätt utan ersättning och bekostar inlösen av samfällighet.

11. Administrativa frågor

Genomförandetid

Genomförandetiden slutar 5 år efter att planen har fått laga kraft.

Handläggning

Planen avses antas av Samhällsbyggnadsnämnden.

Detaljplanen handläggs med standardförfarande. Utökad förfarande är inte aktuellt för att detaljplanen:

1. är förenlig med översiktsplanen,

2. inte är av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse, eller
3. inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Planavgift

Ingen planavgift tas ut i samband med bygglov. Borås stad bekostar upprättande av detaljplan i enlighet med samverkansavtal mellan Trafikverket, Västtrafik och kommunen.

Medverkande tjänstepersoner

Detaljplanen har upprättats av Borås Stads Samhällsbyggnadsförvaltning under medverkan av en arbetsgrupp med representanter från kommunala förvaltningar.

Plankonsult har varit ÅF Infrastructure (AFRY) genom Joanna Hagstedt. Mark- och exploateringsingenjör har varit Fastighetskoll Väst AB genom Anna Olvén. Planhandläggare från Borås Stad har varit Elena Eckhardt.

Plan- och bygglovsavdelningen

Michaela Kleman
Plan- och bygglovschef

Joanna Hagstedt
Planarkitekt/plankonsult

Stadsledningskansliet - Markavdelningen

Anna Olvén
Mark- och exploateringsingenjör

12. Viktiga perspektiv

Barn och ungdomar

Att återinföra hållplatsen är mycket viktigt för barn och unga. Det innebär att ökad tillgänglighet till idrottsplatsen och kollektivtrafiken söderut.

Jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv

Det är av stor vikt både ur ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv att det är möjligt för boråsaren att ta sig till viktiga målpunkter utan tillgång till körkort och bil. En aktiv mobilitet där vi går, cyklar och åker kollektivt i större utsträckning innebär att vi rör oss mer vilket kan leda till en bättre fysisk och psykiskt välmående.

Ekologisk perspektiv

Det gynnar klimatarbetet och framkomligheten i staden att tillgängliggöra kollektivtrafik i området.

Ekonomisk perspektiv

Det är positivt att tillgängliggöra kollektivtrafik för att undvika ett dyrt bilberoende.

Satsningar på kollektivtrafiken kan också innebära en stor kostnad men har andra samhällsekonomiska vinster.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

POSTADRESS

Samhällsbyggnadsförvaltningen, Borås Stad, 501 80 Borås

BESÖKSADRESS

Kungsgatan 55, 501 80 Borås

TELEFON

033-35 85 00

E-POST

detaljplanering@boras.se

WEBBSIDA

boras.se/detaljplan